

ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Υπό του κ. ΑΧΙΛΛΕΩΣ Ζ. ΚΟΜΙΝΟΥ

Αί βασικαί ιδέαι τῆς οἰκονομικῆς μας πολιτικῆς κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἔχουν παραμείνει σχεδὸν ἀναλλοίωτοι: Ἐπιδιώξεις δημοσιονομικῆς ἰσορροπίας καὶ νομισματικῆς σταθερότητος, πραγματοποιήσις ἐπενδύσεων εἰς στρατηγικὰ σημεῖα τοῦ τομέως τῆς μεταποιήσεως, προώθησις καὶ ἐκμηχανισμὸς τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως, παντοειδῆς ἐνίσχυσις τοῦ τουρισμοῦ καὶ ἐκτέλεσις ἔργων ὑποδομῆς. Ἐὰν μάλιστα κρίνη κανεὶς ἀπὸ τὰς κεντρικὰς ἐπιδιώξεις τοῦ πενταετοῦς προγράμματος ἢ ἰδίᾳ γραμμὴ ἀκολουθεῖται καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τοῦ ἀμέσου μέλλοντος.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη ἀπέδωσε: Ἐχομεν σημαντικὴν αὐξησιν τοῦ μέρους κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, αὐξησιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως, ἐξυγιάνσιν τῶν νομισματικῶν καὶ δημοσιονομικῶν μας πραγμάτων.

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΕἰΣ ΧΑΜΗΛΟΝ ΕΠΙΠΕΔΟΝ;

Ἐπάρχουν ὅμως ὄρισμένα καίρια σημεῖα τὰ ὅποια ἐπιβάλλουν σοβαρὰς ἀνησυχίας. Ἐν πρώτοις, ὅλαι αἱ ἐνδείξεις πείθουν ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ἐξησφαλισμένως καὶ διὰ τὸ μέλλον ὁ σημερινὸς ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῆς χώρας. Ἡ γενικευθεῖσα κρατικὴ παρέμβασις πρὸς ἐξασφάλισιν ἰκανοποιητικῶν εἰσοδημάτων εἰς τοὺς ἀγροτικούς παραγωγούς, ἡ ὅλον ἐν καὶ σαφέστερον διαφαινομένη εἰς τὸν ὀρίζοντα ἀδυναμία τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς νὰ συναγωνισθῇ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν καὶ τὰς διεθνεῖς ἀγορὰς τὰ ὁμοειδῆ προϊόντα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ μεγάλη πίεσις ποῦ θὰ ἀσκηθῇ ἐπὶ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ὡς ἐκ τῆς συνδέσεώς μας μετὰ τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, ἡ ἀπειλητικὴ διαμόρφωσις τοῦ ἰσοζυγίου μας ἐξωτερικῶν πληρωμῶν μετὰ τὴν διαρκῶς χειροτερεύουσαν σχέσιν εἰσαγωγῶν - ἐξαγωγῶν καὶ ἡ πλήρης ἐξάρτησις τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἰσοζυγίου ἀπὸ μίαν διαρκῶς αὐξανομένην συμβολὴν τῶν ἀδήλων πόρων, ἐπιβάλλουν προσεκτικὴν ἐπανεξέτασιν τῆς οἰκονομικῆς μας πολιτικῆς. Ὅλαι αὐταὶ εἶναι ἐνδείξεις ὅτι κινδυνεύομεν νὰ ἐγκλωδισθῶμεν εἰς ἓνα φαῦλον κύκλον χαμηλῆς ἰσορροπίας καὶ οἰκονομικῆς στασιμότητος.

Μονιμωτέρα αὐξήσις τῶν ἐγχωρίων εἰσοδημάτων προϋποθέτει νέας διεξόδους διὰ τὴν ἐγχώριον παραγωγήν. Καὶ αἱ διεξοδοὶ αὐταὶ μετὰ τὴν σημερινὴν διάρθρωσιν τῆς οἰκονομίας μας καὶ μετὰ τὰ σημερινὰ ἐπίπεδα παραγωγικότητος τῆς ἐλληνικῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κόστους παραγωγῆς εἶναι προβληματικὴ. Ἡ γοργὴ αὐξήσις τῶν ἀδήλων πόρων, ποῦ ἐδημιούργησε πρόσθετον ἐνεργὸν ζήτησιν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐγχωρίου δραστηριότητος ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐξησφάλισε τὸ ἐξωτερικὸν ἰσοζύγιον παρὰ τὰς ἀλματωδῶς αὐξανόμενας εἰσαγωγικὰς ἀνάγκας δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ συνεχισθῇ μετὰ τὸν ἴδιον ρυθμὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Αἱ ἐξαγωγαὶ μας ποῦ ἀποτελοῦν προπύθεσιν διὰ καθὲ μόνιμωτέραν καλυτέρευσιν τῶν διαρθρωτικῶν μας ἀδυναμιῶν, λιμνάζουσι ἀπὸ τετραετίας.

Τὸ παράδοξον ὅμως εἶναι ὅτι ἐνῶ ἔχει ἐπισημανθῆ εἰς ἐπισήμους καὶ μὴ ἀνακοινώσεις ἢ ἀνάγκη θελιτώσεως τῶν συνθηκῶν καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τομεῖς ἤτοι τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας, τῆς μειώσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἰσχυρᾶς προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, παριστάμεθα καθημερινῶς

Η ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΔΕΞΙΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΟΚ

Είναι σήμερον γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι ἡ ἀπορρόφῃσις πληθυσμακῶν πλεονασμάτων εἶναι δυνατὴ μόνον διὰ τῆς ἐκβιομηχανίσεως. Ἡ δὲ ἐκβιομηχανίσις μιᾶς χώρας εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἀγροτικοῦ τῆς τοιμέως. Ἐν Ἑλλάδι ἡ βιομηχανία ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν, τῆς ὁποίας ἡ δυναμικότης ὄχι μόνον εἶναι περιορισμένη ἀλλὰ ἔχει — ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας — σχεδὸν πλήρως ἐξαντληθῆ. Θὰ παρουσιασθῆ ὅμως μετὰ τὴν σύνδεσίν μας μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον τὸ πρόσθετον πρόβλημα τοῦ ἠϋξημένου συναγωνισμοῦ τῆς εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία θὰ προσπαθῆσῃ νὰ τοποθετήσῃ τὰ προϊόντα τῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀγορὰν ἐκτοπίζουσα τὰ ἀντίστοιχα ἐγχώρια προϊόντα. Σχετικῶς δὲ πρέπει νὰ μὴ διαφεύγῃ τῆς προσοχῆς μας ὅτι δὲν θὰ χρειασθῆ — παρὰ εἰς ἐλαχίστας μόνον περιπτώσεις — ἡ π λ ῆ ρ η ς κατάργησις τῶν δασμῶν διὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν εὐρωπαϊκῶν προϊόντων καὶ δὲν θὰ χρειασθῆ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐξάντλησις ὀλοκλήρου τῆς περιόδου τῶν 22 ἐτῶν διὰ νὰ ἀισθανθῶμεν τὰς ὀδυνηρὰς συνεπείας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ συναγωνισμοῦ. Εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων μὲ τὰς βαθμιαίας μειώσεις τῶν δασμῶν κατὰ 10 ἢ 20 ἢ 30% (κατὰ περίπτωσιν) θὰ καθίστανται ἀσυναγώνιστα τὰ προϊόντα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς. Εἰς ἀντιστάθμισιν τοῦ θανασίμου αὐτοῦ κινδύνου διὰ τὴν ὑπὸ διαπαιδαγωγῆσιν βιομηχανίαν τῆς Ἑλλάδος, προβάλλεται ἡ δυνατότης διεισδύσεώς μας εἰς τὰς ἀγορὰς βιομηχανικῶν προϊόντων τῶν νέων συνεταίρων μας. Ὅλοι πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ πραγματοποιηθῆ μία παρομοία ἐπιδιώξις, αἱ δυσχέρειαι τῆς ὁποίας εἶναι πάντως ὀφθαλμοφανεῖς τουλάχιστον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας. Καὶ ἀκριβῶς ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτὴν ἀπειλὴν ἐξουθενώσεως ἐν συνδυασμῷ μὲ τοὺς ἀνοικογόμενους νέους, δυσχερεστάτης ἀξιοποιήσεως, ὀρίζονται, διαγράφεται τὸ πλαίσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ κινηθῆ ἡ νέα οἰκονομικὴ μας πολιτικὴ.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀντιληφθῆ κανεὶς ποῖον ἄθλον καλεῖται νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ Ἑλλάς ὅταν ἡ ἐπίλυσις τοῦ βασικοῦ τῆς προβλήματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀπόθῃσιν ἀφ' ἑνὸς τῆς εἰσβολῆς τῶν ξένων βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν διεισδυσίν τῆς εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἀγορὰς τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Αἱ τελευταῖαι αὐταὶ κατ' ἀμοιβαιότητα «ἀφοπλίζονται» καὶ ἔναντι τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅπως λέγεται, «προσφέρονται ὡς μία ἀγορὰ 160 ἑκατομμυρίων ψυχῶν ἐτοίμη νὰ ἀπορροφήσῃ τὰ Ἑλληνικὰ προϊόντα». Διὰ νὰ ὑπάρξουν ἐλπίδες ἐπιτυχίας εἰς τὸ δυσχερεστάτον αὐτὸ ἐγχείρημα χρειάζεται πλήρης ἡ συμπαράστασις καὶ ἡ κατανόησις τῆς διοικήσεως.

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΙΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

Συχνὰ λέγεται αὐτὴν τὴν περίοδον ὅτι μετὰ τὴν σύνδεσίν μας μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν πρέπει ὅλοι αἱ προσπάθειαι μας νὰ στραφοῦν μόνον πρὸς τὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποιαὶ εἶναι βιώσιμοι καὶ συναγωνιστικά. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἰς τὴν ἐπιδιώξιν αὐτὴν ὑπάρχει μέγα μέρος ἀληθείας. Ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι θὰ ἦτο ὀλέθριον σφάλμα ἐὰν περιορίζετο ἡ κρατικὴ συμπαράστασις καὶ προστασία μόνον εἰς τὰς βιομηχανίας ἐκεῖνας πού εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶναι ἀνταγωνιστικά. Αἱ βιομηχαναίαι πού συνιστοῦν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συνήθως ἀποκαλοῦμεν «ἐκβιομηχανίσις» ἀποτελοῦν ἕνα εὐρύτατον πλέγμα ἀλληλεξαρτωμένων καὶ στενῶς συνεργαζομένων βιομηχανικῶν μονάδων ἀνερχομένων εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας. Μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς εὐρυτέρας κινήσεως πρὸς ἐκβιομηχανίσις δημιουργοῦνται μικρότερα συμπλέγματα στενώτερον ἀκόμη συνεργαζόμενα καὶ ἀλληλοσυμπληρούμενα. Αὐτὰ τὰ ὀλοκληρωμένα συμπλέγματα εἶναι κείνα πού ἀπορροφοῦν συνήθως μεγάλας μάζας ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Κατὰ συνέπειαν εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένον νὰ προωθῶσιμεν μέσα εἰς τὰ συμ-

πλέγματα αὐτὰ ἐνδιαμέσους ἢ ἀκόμη καὶ βασικὰς βιομηχανίας πού ἐνῶ δὲν εἶναι εὐθὺς ἀμέσως συναγωνιστικά εἶναι ἐν τούτοις ἀπαραίτητοι διὰ τὴν προώθησιν τῶν λοιπῶν βιομηχανιῶν τοῦ συμπλέγματος. Ἡ κρίσις μας περὶ τοῦ δικαιολογημένου ἢ μὴ τῆς προστασίας μιᾶς βιομηχανικῆς μονάδος πρέπει πάντοτε νὰ γίνεται ἐντὸς τοῦ ἐδρυτέρου πλαισίου τῆς ἐπιδιωκομένης ἐκβιομηχανίσεως. Δικαιολογεῖται δὲ ὑπὸ τὸ ἐδρυτέριον αὐτὸ νὰ ἐξαντλήσωμεν ὅλα τὰ δυνατὰ περιθώρια προστασίας πού μᾶς ἐπιτρέπεται ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας συνδέσεώς μας μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα. Τοῦτο δὲ δικαιολογεῖται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι μετὰ τὴν γενικωτέραν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ τῆς βιομηχανίας της δημιουργοῦνται συνθήκαι πού καθιστοῦν συναγωνιστικὰς καὶ βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἰδρύσεώς των καὶ μετὰ στενὰς προοπτικὰς δὲν ἦσαν συναγωνιστικά.

Ἡ νέα οικονομικὴ πολιτικὴ τῆς χώρας μας σκοποῦν θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν κάλυψιν τῶν κενῶν πού παρουσίασε ἡ μέχρι τοῦδε ἐφαρμοζομένη. Χωρὶς νὰ παραμεληθῶν οἱ σημερινοὶ στόχοι θὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν νέοι εἰς τοὺς ὁποίους μάλιστα θὰ δοθῇ ὑψηλὴν προτεραιότητα. Βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ αὐξήσις τῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἡ ἐκβιομηχανίσις τῆς χώρας. Ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν πρὸς τὴν ἀπασχολήσεως τῶν ἀποτελεῖ ἡ αὐξήσις τῆς ἀνταγωνιστικότητος τῆς ἐλληνικῆς παραγωγῆς. Πλέον συγκεκριμένοι στόχοι θὰ εἶναι ἡ αὐξήσις τῶν ἐξαγωγῶν, ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας καὶ ἡ μείωσις τῶν κόστους τῆς παραγωγῆς.

Ἡ πραγματοποιήσις των εἶναι ὁμολογούμενος μία δυσχερὴς καὶ περίπλοκος ὑπόθεσις. Χρειαζέται ἐν πρώτοις μὴ σωστὴ ἐπανάστασις εἰς τὴν νοοτροπίαν καὶ τὸν τρόπον δράσεως τῶν δημοσίων μας ὑπηρεσιῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη πρέπει νὰ διαφωτισθῇ καὶ νὰ ἀντιληφθῇ πλήρως τὴν σημασίαν τῆς αὐξήσεως τῆς ἀνταγωνιστικότητος τῆς χώρας μας. Θὰ πρέπει νὰ συνειδητοποιήσωμεν ὅτι ὅλα αἱ προσπάθειαι μας δι' ἓνα καλύτερον μέλλον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος θραύονται κατὰ τρόπον ἀποφασιστικόν μόλις ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὴν ἀνωτέραν ὀργάνωσιν, τὴν τεχνολογικὴν ὑπεροχὴν, τὴν μεγαλυτέραν οικονομικὴν δύναμιν καὶ τὰς μεγαλυτέρας ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου τῶν ἐργασιῶν καὶ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν τὸ πᾶν θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸν τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὰ νέα συνθήματα καὶ τὰς νέας προσπάθειας ὁ ἰδιωτικὸς τομεύς. Ὁ Ἕλληνας ἐργαζόμενος κοντὰ εἰς τὴν μεγάλην του πεποίθησιν διὰ τὸ «δαίμονιόν του» πρέπει νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι ἔχει πολλὰ νὰ μάθῃ ἀκόμη καὶ ὅτι πρέπει νὰ αὐξήσῃ τὴν προσπάθειάν του καὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγικότητά του διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συναγωνισθῇ ἐπιτυχῶς τὸν συνάδελφόν του τῶν προηγμένων χωρῶν.

ΑΣΘΕΝΕΣ ΤΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ΤΗΣ «ΕΥΘΗΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Πρέπει ὅλοι νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι εἶναι μῦθος παραπλανητικὸς καὶ ἐπικίνδυνος τὰ ὅσα λέγονται περὶ τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας ὡς ἐκ τοῦ εὐθηνῶν ἡμερομισθίου. Τὸ εὐθηνῶν ἡμερομισθίον εἶναι πραγματικότης μόνον διὰ τὴν ἐντελῶς ἀνείδικετον ἐργασίαν καὶ δὲν πρέπει νὰ εὐχόμεθα οὔτε καὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτελέσῃ μόνιμον χαρακτηριστικὸν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Ἐν πάσῃ ἡ περιπτώσει ὅσον ἀνερχόμεθα τὴν κλίμακα τῆς ἐξειδικεύσεως τόσο ὀλιγώτερον εὐθηνῶς συγκρίνεται τὸ ἐλληνικὸν μετὰ τὸ ξένον ἡμερομισθίον. Ἀλλὰ περισσότερο ὀλιγώτερον ἄλλου ὁ Ἕλληνας ἐπιχειρηματίας καὶ βιομήχανος θὰ πρέπει νὰ ἀπολαύσῃ — ὅταν τὸ κράτος δημιουργήσῃ τὸ ἀπαραίτητον εὐνοικὸν κλίμα — καὶ ὅτι γνωρίζει νὰ προγραμματίσῃ καὶ νὰ ἐργάζεται μετὰ μακρὰν πνοὴν καὶ ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὸ εὐκολόν καὶ ταχὺ κέρδος πού τὸν συγκινεῖ. Ἐπίσης πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διοικήσῃ καὶ ὀργανώσῃ τὰς ἐργασίας του μετὰ τὰς συγχρόνους ἐπιστημονικὰς μεθόδους, αἱ ὁποῖαι μόναι καθιστοῦν ἀνταγωνιστικὰς τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὸν διεθνῆ στίβον.